



**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-1041/21-J

Název	Základní škola a Mateřská škola Růžená, příspěvková organizace
Sídlo	Růžená 48, 589 01 Třešť
E-mail	v_zs.ruzena@volny.cz
IČ	70 986 711
Identifikátor	600 116 964
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Zuzana Krejčová
Zřizovatel	Obec Růžená
Místo inspekční činnosti	Růžená 48, Růžená 79, 589 01 Třešť
Termín inspekční činnosti	5.– 7. 10. 2021

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti bylo v souladu s § 174 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů:

písm. b) zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušného školního vzdělávacího programu,

písm. c) zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem.

Charakteristika

Základní škola a Mateřská škola Růžená, příspěvková organizace (dále škola) vykonává činnost základní školy, mateřské školy, školní družiny a školní jídelny.

Ve školním roce 2021/2022 vykazuje jednotřídní základní škola celkem 12 žáků, dva žáci mají speciální vzdělávací potřeby. V mateřské škole se vzdělává v jedné třídě 19 dětí, z nichž tři plnily povinné předškolní vzdělávání, čtyři děti nedovršily tři let věku. Zájmové vzdělávání se uskutečňuje v jednom oddělení školní družiny, kde je zapsáno 12 účastníků zájmového vzdělávání.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Dlouhodobou vizí vedení školy je na základě růstu počtu žáků a vytvoření dobrých prostorových podmínek otevření druhé třídy. Ředitelka školy ve své činnosti vychází z reálné koncepce vytvořené na základě analýzy. Průběžně plní úkoly z ní vyplývající (např. modernizace didaktické techniky, zvýšení počtu žáků, spolupráce s veřejností a vytváření dobrého jména školy). Při plnění stanovených koncepčních záměrů, které se týkají mateřské školy, se daří v oblasti zlepšování vnitřní materiálové vybavenosti a spolupráce se zřizovatelem. Nedaří se úspěšně realizovat koncepční záměry v oblasti řízení, systémové podpoře pedagogických pracovníků a inovaci vzdělávacího procesu. Ze zjištění při inspekční činnosti vyplynula zřejmě neznalost záměrů rozvoje školy pedagogickým sborem mateřské školy, což je jednou z překážek pro jejich úspěšné naplňování.

V základní škole kromě ředitelky pracuje dalších šest pedagogických pracovníků, což dává ředitelce dostatečný časový prostor pro zvládnutí procesu řízení z manažerského, pedagogického i ekonomického hlediska. V posledních dvou letech se pedagogičtí pracovníci účastnili vzdělávacích akcí zejména ve formě online školení. Jejich účast nevycházela jen z potřeb školy, ale i z jejich zájmu a byla přínosem pro jejich práci v základní škole.

Ředitelka školy nastavila pravidla organizace vlastní činnosti mateřské školy bez delegování výkonných kompetencí. Některá pravidla postrádají systém, nejsou efektivní nebo jsou nedostatečná směrem k rodičům (školní řád) i směrem k učitelkám (školní vzdělávací program). Jejich neúčinnost se projevila v organizaci provozu. Neefektivní denní režim pravidelně zkracoval pobyty dětí venku, zejména pro starší děti probíhal příliš časný oběd. Také pravidla, která přímo ovlivňují kvalitu průběhu a výsledků vzdělávání, nejsou účelná a srozumitelná. Není jasné, jak mají učitelky přistupovat společně k plánování, přípravě a realizaci průběhu vzdělávání, včetně jeho vyhodnocování a práci s výsledky.

V mateřské škole pracují dvě učitelky. Hospitační činnost ředitelky v základní škole a školní družině se zabývá základními hledisky pro hodnocení efektivity vzdělávání. Kromě podpory neformální diskuze uvnitř pedagogického kolektivu ředitelka další formy metodického řízení výuky nevyužívá a chybí tak zpětnovazební informace o kvalitě poskytovaného vzdělávání v mateřské škole.

Spolupráce a vnitřní komunikace mezi vedením a jednotlivými součástmi školy je většinou přínosná. V celé škole je řízení založeno na bezprostředním osobním kontaktu. Ředitelce se ve spolupráci s ostatními daří v kolektivu spolupracovníků utvářet pozitivní pracovní atmosféru. Operativní problémy jsou řešeny společně. Vzájemné setkávání a komunikace jsou podporovány a pravidelně organizovány.

V době příznivé epidemiologické situace škola funkčně rozvíjí spolupráci s vnějšími partnery s pozitivním dopadem na vzdělávací nabídku, např. z oblasti bezpečnosti,

se zřizovatelem, okolními mateřskými a základními školami, s různými organizacemi a místními spolky. Mimořádně pozitivní vliv na všestranný rozvoj osobnosti žáků má spolupráce s Ligou lesní moudrosti. Inspirující je spolupráce se základní školou v Třešti.

Významná je úzká spolupráce se zákonnými zástupci dětí a žáků, kteří se účastní společných akcí. Důležitost funkčnosti této spolupráce se projevila i v době distančního vzdělávání, kdy po jeho ukončení hodnotili školu zpravidla pozitivní zpětnou vazbou.

Budova mateřské školy je ve stavu před rekonstrukcí. Přestože vnitřní prostředí doznalo od poslední inspekční činnosti částečných změn (výměna některých kusů nábytku ve třídě), nepůsobí celkově příliš motivačně a výchovně. Školní jídelna je vybavena opotřebovaným nábytkem, který nevyhovuje stanoveným optimálním rozměrům, vede děti k fixaci nesprávných návyků při sezení a stravování. Pro obohacení průběhu předškolního vzdělávání je k dispozici interaktivní tabule, jež v průběhu inspekční činnosti využita nebyla. V základní škole došlo k nákupu notebooků, každý žák může využívat vlastní počítač, využívání počítačů a informačních technologií bylo v hodinách časté a účelné. Byla zřízena relaxační místnost. Interiér základní školy je esteticky vhodně upraven a vybaven didaktickým materiálem využívaným žáky při výuce.

Okolní příroda poskytuje četné možnosti k podpoře environmentálního vzdělávání. Nově bylo vybudované obecní multifunkční hřiště, které je dětem a žákům během dne k dispozici. Slouží k podpoře tělovýchovných aktivit dětí a výuce tělesné výchovy žáků.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledovaný průběh předškolního vzdělávání se vyznačoval atmosférou, která byla ovlivněna adaptačním režimem. V souvislosti s možnými opatřeními proti šíření nemoci COVID-19 byl ředitelkou zakázán vstup zákonných zástupců do mateřské školy, což však bylo pro některé malé děti zejména při jejich předávání frustrující. Při obslužných činnostech (převlékání) nebyla využita provozní pracovnice. Neustálé odbíhání učitelky a zajišťování přehledu o dětech v šatně narušovalo průběh vzdělávání.

Učitelky měly zpravidla dominantní projev, zaznamenána byla stereotypnost hlasové hladiny, což nebylo pro děti příliš motivující a zajímavé. Naslouchající komunikace měla nižší úroveň. Vzdělávání se vyznačovalo nejednotným stylem pedagogického vedení např. při společných rituálech a nedůsledností u dodržování některých metodických postupů. Vzájemná kooperace a koordinace jednotlivých činností mezi učitelkami byla zpravidla účelná.

V průběhu sledovaného předškolního vzdělávání byly vytvářeny materiální podmínky pro realizaci plánovaných činností. Vzdělávací nabídka byla dětem sice obsahově blízká, v některých případech však nadměrně náročná (např. vzhledem k množství a náročnosti předávaných informací, používání pro děti neznámých pojmů, které nebyly vysvětleny). Námětová provázanost prolínala zpravidla celým dnem, provazovaly se spontánní a řízené aktivity.

Dětská hra sice byla zastoupená, nicméně byla málo tvořivá. Dětem se dostávalo minimum podpory pro zapojení fantazie, neučily se ji obohacovat a rozvíjet.

Plánované aktivity byly zaměřené především na znalosti a dovednosti. Minimální pozornost byla věnována rozvoji postojů a hodnot, podpoře soudržnosti, kooperace a vytváření pozitivní vnitřní motivace k učení. Neúčelně bylo postupováno při práci s pravidly soužití, řešení problémů a práci s chybou, chyběl nebo nebyl účelně využit prostor pro vyjádření vlastního názoru, úvahy nebo návrhů řešení situace.

Využívané formy a metody práce byly zejména při frontálním vzdělávání často statické, náročné na soustředění, ne vždy vhodně diferencované vzhledem k věku a schopnostem dětí. Patrná byla snaha zařazovat aktivity, které podporovaly objevování, což u dětí vedlo k zájmu a aktivitě. Často se objevovala samostatná práce, avšak příležitosti pro poskytování individuálního přístupu nebyly vždy využity efektivně a přínosně zejména pro zapojení fantazie, podporu samostatnosti, fixaci odpovídajících návyků (např. kontrola správného úchopu tužky, správného sezení, odpovídajícího používání přístroje, upevňování společenského chování) či sebekontroly.

Pozitivně bylo hodnoceno zařazování pohybových aktivit a zpěvu, což podporovalo u dětí dobrou náladu, preventivních cvičení motoriky mluvidel, jež vedou k jejich uvolňování a činností podporujících rozvoj jemné motoriky rukou.

V průběhu celého vzdělávání se dětem dostávalo až na výjimky zpětné vazby, projevy i výkony byly oceňovány. V porovnání s menší četností adresné pochvaly byla dosti často zařazována pochvala paušální, což bylo pro některé děti méně motivační. Průběžné zhodnocení přínosnosti jednotlivých činností bylo opomíjeno, nebyly využívány vhodné příležitosti pro rozvoj schopnosti provádět sebehodnocení a vzájemné hodnocení dětí.

Sledovaná výuka třídy v základní škole probíhala ve skupinách složených ze žáků 1. – 4. ročníku. Vzhledem k malému počtu žáků pedagogové důsledně uplatňovali individuální přístup k žákům a poskytovali pomoc všem, u kterých se objevil problém se splněním úkolu. Vyučovací hodiny měly jasně stanovený cíl, učitelky žáky účinně motivovaly. V hospitovaných hodinách vládla příznivá pracovní atmosféra, založená především na empatickém přístupu vyučujících k žákům, bezproblémové komunikaci a vzájemné toleranci. Ve vhodných časových intervalech učitelky střídaly společnou a samostatnou práci. Názornost výuky podporovaly učitelky používáním vhodných didaktických pomůcek.

Interaktivní technika byla využívána promyšleně a přispívala k lepšímu pochopení učiva. Rozvíjela představivost žáků nebo sloužila jako nástroj pro opakování a procvičování učiva. Pro používání počítačů byla vymezena jasná praktická pravidla a žáci pravidla dodržovali. Žáci měli potřebný prostor k seberealizaci, vyjádření vlastního názoru a hledání řešení.

Ve sledovaných hodinách matematiky a přírodovědy byla respektována diferenciací výuky při rozdílnosti věkového složení žáků na malotřídní škole (např. různý typ úkolů). Průběžné hodnocení výkonů žáků probíhalo převážně ústní formou a mělo motivační, zpětnovazební charakter. Shrnutí a hodnocení práce žáků bylo zařazováno v závěru hodin, ve většině případů žáci prováděli sebehodnocení. Spolupráce s Ligou lesní moudrosti (završená týdenním příměstským táborem) je mimořádně přínosná pro rozvoj přírodovědné gramotnosti žáků. V tělesné výchově byly příkladně rozvíjeny pohybové dovednosti žáků. Vyučujícímu se dařilo probudit u žáků zájem o pohybovou činnost.

V průběhu všech inspekčních hospitací s přítomnými žáky vyžadujícími podporu bylo vždy patrné, že učitelky mají detailní znalosti aktuálních vzdělávacích potřeb uvedených žáků a přiměřeně tomu přizpůsobovaly organizaci výuky. Díky dobré koordinaci práce s pedagogy se ve třídě, kde působily dvě asistentky pedagoga, dařilo zvyšovat účinnost výuky žáků s potřebou podpůrných opatření. Činnost asistentek se neomezovala na práci pouze s jedním žákem. Často dokázaly efektivně spolupracovat s vyučujícím při zadávání a plnění úkolů i u dalších žáků, u nichž zjistily potřebu pomoci.

Aktivity realizované v průběhu zájmového vzdělávání byly orientovány zejména na podporu přírodovědné gramotnosti a kompetencí pracovních, sociálních a personálních. Pracovní atmosféra a vstřícná komunikace mezi vychovatelem a žáky byla založená na vzájemném pochopení, respektu a toleranci. V průběhu aktivit žáci bezproblémově spolupracovali,

vychovatel jim vytvářel dostatek podnětů a prostoru pro rozvoj samostatnosti a seberealizaci. Všechny uplatňované metody a formy práce respektovaly zájmy žáků a přispívaly k jejich osobnostnímu rozvoji.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Úroveň dosahovaných výsledků dětí v jednotlivých oblastech učitelky monitorují prostřednictvím vedených záznamových archů. Vedené záznamy jsou spíše formální, odraz do praxe není zcela zřejmý. Jejich funkčnost snižuje absence bližší specifikace vzdělávacích potřeb dětí a stanovení postupů pro jejich další rozvoj s ohledem na jejich individuální potřeby a možnosti a práci s výsledky. Přínos poskytovaného individuálního přístupu na cílený rozvoj dětí je nízký.

Monitoring a vyhodnocování práce mateřské školy probíhá nahodile, nejsou pokryty všechny oblasti. Do doby konání inspekční činnosti mateřská škola nezjišťovala informace o kvalitě poskytovaného vzdělávání. Od poslední inspekční činnosti se v této oblasti neposunula, nepřijala a nerealizovala opatření ke zvyšování kvality předškolního vzdělávání na individuální, skupinové i školní úrovni, což vedlo ke stagnaci a nekvalitě.

Do doby konání inspekční činnosti škola sledovala úspěšnost dětí v dalším navazujícím vzdělávání, avšak hlavním nedostatkem relevantnosti zjištění je minimální opora ve vyhodnocování naplněnosti školních výstupů na třídní úrovni.

Základní škola má vytvořený funkční interní systém zjišťování a vyhodnocování výsledků vzdělávání žáků. Běžně vyučující využívají evaluační nástroje založené na pozorování žáka a uplatňování různých forem ústního a písemného zkoušení. Ze získaných výsledků se provádí analýza stavu a následně se přijímají opatření (doučování, objasňování problémových pasáží učiva apod.).

Žáci pátého ročníku absolvují zkoušku z anglického jazyka MOVERS, kterou připravuje Cambridgeská univerzita a která je na úrovni A1 obtížnosti.

Školní poradenské služby (činnosti školního metodika prevence a výchovného poradce) zabezpečuje ředitelka školy. Škola věnuje dostatečnou pozornost prevenci sociálně patologických jevů. S problematikou primární prevence jsou žáci seznamováni formou různých besed, přednášek i během výuky. Témata prevence rizikových jevů tak prolínají celým vzdělávacím procesem. Žáci mají možnost se k dění ve škole vyjádřit přímo při osobním kontaktu s vyučujícími. Každý týden je organizován pro všechny žáky komunitní kruh, který je jedním z pilířů prevence výskytu sociálně patologických jevů.

Informace o úspěšnosti žáků na dalším stupni vzdělávání získává škola neformálním způsobem, od bývalých žáků nebo jejich zákonných zástupců i spoluprací se základní školou v Třešti.

Závěry

Vývoj školy

- Pedagogický sbor v mateřské škole byl částečně obměněn. Obě vyučující jsou kvalifikované, průběžně probíhá jejich další vzdělávání.
- Došlo ke zlepšení vybavenosti mateřské i základní školy v oblasti informačních technologií a didaktických pomůcek.
- Delegování kompetencí směrem k mateřské škole zůstalo beze změny.

- Stagnace průběhu vzdělávání v mateřské škole, nedošlo k pozitivnímu posunu.
- Efektivita využívání informačních technologií má v mateřské škole neměnnou úroveň.
- Došlo ke zlepšení spolupráce se zřizovatelem.

Silné stránky

- Okolní příroda je vhodně a cíleně využívána k rozvoji environmentální výchovy dětí v mateřské škole.
- Spoluprací s Ligou lesní moudrosti je úspěšně rozvíjena přírodovědná gramotnost žáků.
- Časté pořádání komunitních kruhů přispívá k vytváření zdravého školního klima.
- Pravidelné sebehodnocení žáků vede k osobnostnímu rozvoji žáků.
- Činnost školní družiny účinně podporuje plnění vzdělávacích cílů základní školy.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nedostatky v řízení mateřské školy, zejména v oblasti metodického vedení, kontrolní a hospitační činnosti, neposkytování účinné zpětné vazby, což má negativní vliv na průběh předškolního vzdělávání.
- Nefunkčnost autoevaluačního systému mateřské školy v oblasti hodnocení podmínek, organizace provozu a cílenému nevyhodnocování rizik nevede k přijímání opatření ke zlepšení stavu předškolního vzdělávání.
- Nekvalitní průběh předškolního vzdělávání.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zlepšit řízení mateřské školy v oblasti metodického vedení.
- Zajistit funkčnost autoevaluačního systému mateřské školy v oblasti hodnocení podmínek, organizace provozu a cíleného vyhodnocování rizik.
- Zkvalitnit průběh předškolního vzdělávání.
- Poskytovat pedagogům prokazatelnou a účinnou zpětnou vazbu v mateřské i základní škole.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 23. 9. 2021
2. Koncepce rozvoje ZŠ a MŠ Růžená na období 2020–2025 zpracovaná ke konkurznímu řízení
3. SWOT analýza ZŠ a MŠ Růžená, bez data vypracování
4. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2020/2021
5. Matrika dětí
6. Školní vzdělávací program „Poznáváme svět“, platný od 1. 9. 2019, č.j. MŠ 05/2019
7. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Naše škola“, platný pro školní rok 2021/2022
8. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání „Školní družina“, platný pro školní rok 2021/2022
9. Školní program pedagogicko-psychologického poradenství, ze dne 30. 8. 2021
10. Personální dokumentace pro školní rok 2021/2022
11. Třídní knihy MŠ a ZŠ, školní rok 2021/2022
12. Pedagogická diagnostika dětí
13. Přehled plánování bez vyhodnocování vzdělávací nabídky, školní rok 2020/2021, 2021/2022
14. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, školní rok 2021/2022, samostatná příloha Plán pedagogických pracovníků školy pro školní rok 2021/2022, přehled DVPP do doby konání inspekční činnosti
15. Vzorek zadání písemných prací vedení školy
16. Zápisy z pedagogických rad
17. Zápisy z jednání s ředitelkou školy

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Stanislav Pulkrab, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Pulkrab v. r.

Mgr. Pavla Srnská, školní inspektorka

Srnská v. r.

Bc. Dana Kuličková, kontrolní pracovnice

Kuličková v. r.

V Jihlavě 12. 11. 2021

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Zuzana Krejčová,
ředitelka školy

Krejčová v. r.

V Růžené 25. 11. 2021